

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B1-25C/186/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115227279
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Češko
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2025:1115227279.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudcom JUDr. Danielom Češkom v spore žalobkyne V. O., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX, 905 01 Rovensko, zastúpená: BARKOCI law firm, s.r.o., so sídlom Námestie slobody 28, 811 06 Bratislava, IČO: 47 247 916, proti žalovaným: 1/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Pribinova 19, 811 09 Bratislava- mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 700, 2/ ARRIVA Trnava, a.s., so sídlom Nitrianska 5, 917 02 Trnava, IČO: 36 249 840, zast.: JUDr. T. M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom S.H. Z. 3621/27, 940 01 Nové Zámky, 3/ E. C., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, 906 04 Y., o zaplatenie 35.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu žalobkyne voči žalovanému 3/ z a m i e t a.
- II. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni sumu 3000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.
- III. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.
- IV. Žalovanému 3/ voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.
- V. Žalobkyňa m á proti žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodne žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ sa žalobou doručenu súdu dňa 23.10.2015 domáhali, aby súd uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ titulom nemajetkovej ujmy sumu 20.000,- eur a žalobkyni 2/ titulom nemajetkovej ujmy sumu 15.000,- eur. Súčasne žiadali, aby súd zaviazal žalovaných nahradiť žalobcom trovy konania. Po pripustení zmeny petitu žaloby žiadali žalobcovia, aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť žalobcovi 1/ spoločne a nerozdielne titulom nemajetkovej ujmy sumu 20.000,- eur a žalobcovi 2/ titulom nemajetkovej ujmy sumu 15.000,- eur a nahradiť trovy konania.

2. Žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že dňa 04.12.2012 viedol žalovaný 3/ po ceste III. triedy č. 50012 v úseku cesty A. za nepriaznivých poveternostných podmienok autobus zn. Karosa. V dôsledku neprimeranej rýchlosti na zasneženom povrchu vozovky dostal šmyk a zišiel s autobusom mimo cesty, kde autobus narazil do svahu. V dôsledku nárazu autobusu utrpel okrem iného žalobca 1/ semiamputáciu pravej hornej končatiny, s dobou liečenia 2-3 mesiace a s následnou invaliditou. Rozsudkom z 14.10.2013 č.k. XT/XXX/XXXX-XXX uznal Okresný súd Senica žalovaného 3/ za vinného zo spáchania skutku všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1,2 a 3 Trestného zákona spáchaného závažnejším spôsobom porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, ktorým spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní dva roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 2 roky a trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 2 roky. V súlade s uvedeným žalobcovia tvrdili zásah do ich osobnostných práv chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, konkrétne do práva na zdravie a súkromie žalobcu 1/ a do práva na súkromie žalobkyne 2/. Podľa žalobcov je neoprávneným zásahom

do osobnostných práv také konanie žalovaného 3/, ktoré priamo zasahuje do týchto práv žalobcov a je v rozpore s objektívnym právom. Neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov spočíva v ťažkej ujme na zdraví žalobcu 1/. Z podstaty trestného činu všeobecného ohrozenia v zmysle § 285 ods. 3 Trestného zákona je zrejmé, že sa jedná o protiprávne konanie, ktorého skutková podstata je obsiahnutá v osobitnej časti Trestného zákona. Súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin. Za pôvodcu neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcov považujú títo žalovaného 3/, ktorý svojim protiprávnym konaním spočívajúcim v porušení predpisov o cestnej premávke porušil aj ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, čím bezprostredne zasiahol do osobnostných práv žalobcov. Je právne irelevantné, či žalovaný 3/ zasiahol do osobnostných práv žalobcov úmyselne alebo z nedbanlivosti, pretože sa v tomto prípade jedná o objektívnu zodpovednosť (rozsudok KS Trnava zo dňa 26.02.2013 sp.zn. XCo/XXX/XXXX, rozhodnutie NS ČR z 25.04.2012 sp.zn. 30Cdo/476/2011). Neoprávnený zásah žalovaného 3/ do osobnostných práv žalobcov mal u nich za následok vznik ujmy v morálnej oblasti, ktorú vzhľadom na jej charakter možno považovať za ujmu imateriálnej povahy, teda nemajetkovú. Ďalej žalobcovia uviedli, že pri posudzovaní vzniknutej nemajetkovej ujmy na strane žalobcov je potrebné zohľadniť skutočnosť, že takýto neoprávnený zásah do ich práva na ochranu súkromia (a zdravia v prípade žalobcu v prvom rade) vyvoláva z hľadiska rozsahu a trvania dlhotrvajúcu a rozsiahlu morálnu a citovú ujmu. V dôsledku protiprávneho konania utrpel žalobca 1/ vážne poškodenie zdravia v dôsledku čoho bol v lekárskej starostlivosti do septembra 2013. Liečebný proces bol u žalobcu zdĺhavý, sprevádzaný silnými bolesťami, opakovanými chirurgickými zákrokmi a dlhotrvajúcou a náročnou rehabilitáciou. Následkom poškodenia zdravia došlo u neho k poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 75% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pred dopravnou nehodou bol žalobca 1/ pravákom, pracoval manuálne ako technológ zvárania a disponoval viacerými odbornými certifikátmi. Žalobca vykonával prácu, ktorá ho bavila a dokázala uspokojiť jeho životné a odôvodnené potreby, ako aj potreby jeho blízkych. Žalobca zabezpečoval aj osobnú starostlivosť o svojich rodičov, pomáhal im s rôznymi činnosťami a prácami v domácnosti, na záhrade, s nákupmi, sprevádzaním k lekárovi. S prácami na záhrade a okolo domu pomáhal žalobca aj matke žalobkyňa 2/. Vo voľnom čase sa venoval žalobca prácam na záhrade, každý piatok hrával futbal, chodieval sa bicyklovať a navštevoval saunu. Po dopravnej nehode stratil žalobca objektívne možnosť zamestnať sa a materiálne zabezpečovať svoju rodinu, stal sa odkázaným na invalidný dôchodok. S bežnými každodennými úkonmi ako napríklad obliekanie, obúvanie, pri úkonoch osobnej hygieny, stravovaní a stolovaní, je odkázaný na pomoc svojho okolia. V súvislosti s dopravnou nehodou bol žalobca nútený vyradiť zo svojho šatníka viaceré kusy oblečenia a obuvi a nahradiť ich takými, ktoré aspoň čiastočne tieto úkony zjednodušujú. Žalobca nemôže vykonávať manuálne práce v domácnosti, ani šport, musel sa učiť písať a podpisovať ľavou rukou. Dopravná nehoda mala na žalobcu aj psychický dopad. So stratou pravej hornej končatiny sa ťažko vyrovnával a do dnešného dňa trpí posttraumatickou stresovou poruchou, pravidelne navštevuje psychiatra a užíva antidepresíva. Skutočnosť, že nemá pravú hornú končatinu v ňom vyvoláva pocity hanby, menejcennosti a vnútornej frustrácie.

3. Dopravná nehoda zasiahla nielen do práva na ochranu súkromia pôvodne žalobcu 1/, keď bola narušená prirodzená deľba povinností medzi žalobcami ako manželmi. Dnes musí žalobkyňa 2/ v primárnom rozsahu zabezpečovať uspokojovanie potrieb rodiny, starostlivosť o domácnosť, vykonávať v domácnosti manuálne práce a uskutočňovať úkony, ktoré dovtedy vykonával žalobca v prvom rade. Žalobkyňa 2/ zabezpečuje aj starostlivosť a asistenciu žalobcovi. Žalobkyňa sa s následkami dopravnej nehody ťažko vyrovnáva. Žalobcovia boli v dôsledku poškodenia zdravia žalobcu v prvom rade ochudobnení o možnosť viesť plnohodnotný rodinný, spoločenský a partnerský život. Poukazujú na úzku citovú a rodinnú väzbu medzi žalobcami a okolnosťami, za ktorých prišlo ku poškodeniu zdravia. Žalobcovia ďalej dovodili, že morálna ujma, ktorú utrpeli je z hľadiska intenzity, rozsahu ako aj dĺžky jej trvania a jej ohlasu natoľko závažná, že odôvodňuje priznanie nároku uplatneného žalobou z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. V čase vzniku dopravnej nehody bol vlastníkom a prevádzateľom autobusu žalovaný 2/. S poukazom na uvedené mali žalobcovia za to, že je daná pasívna legitímácia žalovaného 2/ v spore. V čase vzniku dopravnej nehody mal žalovaný 2/ uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - autobusu u žalovaného v prvom rade. S poukazom na § 15 ods. 1 z.č. 381/2001 Z.z. , § 822 a § 823 Občianskeho zákonníka dovodili žalovaný pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 1/.

4. Žalovaný 3/ žiadal žalobu žalobcov zamietnuť, pričom na svoju obranu uvádzal, že za dopravnú nehodu, ktorú ako zamestnanec A., a.s. E. spôsobil bol rozsudkom Okresného súdu Senica odsúdený

na trest odňatia slobody v trvaní dva roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu dva roky a trest zákazu činnosti riadiť vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu dva roky. Uviedol, že pri dopravnej nehode bol zranený aj on. Argumentoval skutočnosťou, že žalobca 1/ bol už niekoľkokrát odškodnený a to titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 35.935,- eur, a 4186,- eur , titulom liečebných nákladov vo výške 7328,82 eur, titulom nemocenských dávok v výške 7148,60 eur, invalidného dôchodku vo výške 2191,41 eur a titulom náhrady škody na zárobku počas PN vo výške 3080,39 eur. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcami považoval žalovaný za neodôvodnenú a pre jeho osobu likvidačnú, keď jeho čistý mesačný príjem po úhrade cestovného predstavuje 350,- eur.

5. Žalovaný 1/ žiadal žalobu žalobcov zamietnuť a argumentoval, že postupom podľa z.č. 381/2001 Z.z. likvidoval poisťňu udalosť vedenú pod číslom : XXXXXXXXXX , pri ktorej prišlo k ťažkému poškodeniu zdravia žalobcu v prvom rade a nároky na náhradu škody na zdraví vysporiadal. Žalovaný namietal, že náhrada nemajetkovej ujmy nepatrí medzi nároky hradené z povinného zmluvného poistenia, čo vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 1 z.č. 381/2001 Z.z.. Poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.04.2011 namietal žalovaný, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá uzavretým povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla, teda nie je daná pasívna legitímácia žalovaného v spore. Nakoniec žalovaný 1/ namietal, že nároky tak, ako ich odôvodňuje žalobca v konaní, ním boli uplatnené v inom konaní ako nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia a nárok na bolestné.

6. Žalovaný 2/ žiadal žalobu žalobcov zamietnuť a namietal, že nároky žalobcov nespádajú pod nároky uvedené v § 429 Občianskeho zákonníka. Ak by súd dospel k záveru, že prevádzkovateľ motorového vozidla zodpovedá za nemajetkovú ujmu žalobcov, je potrebné tieto nároky riešiť v súčinnosti so žalovaným 1/, u ktorého bolo motorové vozidlo povinne zmluvne poistené. V takom prípade, je potrebné použiť pri rovnakých pojmach rovnaký výklad a ak by boli rozšírené nároky vyplývajúce z § 429 Občianskeho zákonníka aj na nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, je potrebné obdobným spôsobom vyložiť a rozšíriť aj výklad § 4 ods. 2 z.č. 381/2001 Z.z. a subsumovať pod nároky kryté povinným zmluvným poistením aj nemajetkovú ujmu.

7. V predmetnej veci súd rozhodol pôvodne rozsudkom zo 3. júla 2017 tak, že žalobu žalobcov zamietol. Žalovaným 1/, 2/, 3/ proti žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania. Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03. júla 2017, č.k. 25C/186/2015-133, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolací súd dospel k záveru, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia nepokrýva aj nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do práva na súkromie a práva na rodinný život fyzickej osoby a je potrebné rozlišovať medzi inštitútom ochrany osobnosti a inštitútom náhrady škody, upravujúcimi samostatné a vzájomne nezávislé nároky, a preto sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie. Vo vzťahu k žalobkyňi 2/ odvolací súd vytýkal súdu prvej inštancie, že tento sa nezaoberal dôsledne tvrdeniami žalobkyne 2/ o ujme, ktorá jej mala vzniknúť zmenou vzťahov v rodine a za predčasný považoval aj záver súdu prvej inštancie, že pre sanáciu nemajetkovej ujmy vzniknutej neoprávneným zásahom žalobkyne 2/ bola postačujúca forma morálneho zadost'učinenia. Odvolací súd sa nestotožnil ani so záverom súdu prvej inštancie, že pomoc poskytovaná žalobkyňou 2/ pri bežných životných úkonoch žalobcu 1/, spojených s jeho obliekaním, prípravou jedla ako aj pri osobnej hygiene, je len reálnym naplnením zákonnej povinnosti manželov vzájomne si pomáhať, vyplývajúcej z § 18 Zákona o rodine a posúdil ako dôvodnú námietku žalobcov, uvedenú v ich odvolaní, že v dôsledku závažného poškodenia žalobcu 1/ je znemožnené plnenie povinnosti pomáhať si vzájomne medzi žalobcami ako manželmi a žalobkyňa nebude môcť v prípade potreby očakávať poskytnutie pomoci od svojho manžela a že nemožnosťou žalobcu 1/ vykonávať manuálne práce, došlo k zásahu do rodinného života oboch žalobcov, keď týmto zásahom proti ich vôli došlo k zmene zaužívanej del'by práce medzi manželmi a spôsobu usporiadania ich rodinného života.

8. Uznesením Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 16.4.2025, č. k. B1-25C/186/2015 - 274, súd konanie o žalobe žalobcu 1/ zastavil a žalovaným proti žalobcovi 1/ nepriznal náhradu trov konania, nakoľko súd zistil, že žalobca 1/ v priebehu konania zomrel dňa XX.XX.XXXX. Predmetom konania zostal nárok žalobkyne 2/, ktorú súd v záhlaví tohto rozhodnutia označil len ako žalobkyňu.

9. Súd po zrušení a vrátení veci opätovne vykonal dokazovanie oznámením žalovaného 1/ zo dňa 02.12.2013, zo dňa 01.03.2014, zo dňa 28.03.2014 a zo dňa 22.08.2014 o likvidácii poisťnej udalosti, rozsudkom OS Senica zo dňa 14.10.2013 sp.zn. 2T XXX/XXXX, lekárske vyšetrením žalobcu v prvom rade, rozhodnutie ÚPSVaR v Senici zo dňa 14.05.2013 s pripojeným lekárske posudok, zdravotná dokumentácia žalobcu v prvom rade, lekárske nález žalobcu v prvom rade, lekárska prepúšťacia správa, osvedčenie žalobcu v prvom rade na výkon činnosti externý audítor kvality teoretická časť, certifikát žalobcu v prvom rade o splnení požiadaviek kvalifikácie pre pracovný NTT, osvedčenie A COOPZ z 02.12.2010, certifikát žalobcu v prvom rade na splnenie požiadavky kvalifikácie technológ zvarovania termoplastov, potvrdenie o príjme za rok 2012, doplnením dokazovania o pracovnú zmluvou žalovaného 3/ a technický preukaz, ako aj ďalším obsahom spisu a zistil nasledovné:

10. Z výpisu z obchodného registra žalovaného 2/ zo dňa 21.12.2015 vyplýva, že predmet činnosti žalovaného 2/ je okrem iného aj verejná cestná hromadná pravidelná doprava osôb.

11. Z oznámenia žalovaného 1/ zo dňa 02.12.2013, odboru likvidácie poisťných udalostí vyplýva, že žalovaný 1/ z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uhradili nároky poškodeného za bolestné a za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 39935,- eur.

12. Z oznámenia žalovaného 1/ zo dňa 11.03.2014, odboru likvidácie poisťných udalostí vyplýva, že žalovaný 1/ z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uhradil za poskytnuté nemocenské dávky vo výške 7.148,60 eur a poskytnutý invalidný dôchodok vo výške 2.191,24 eur v prospech Sociálnej poisťovne.

13. Z oznámenia žalovaného 1/ zo dňa 11.03.2014, odboru likvidácie poisťných udalostí vyplýva, že žalovaný 1/ z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uhradil za stratu na zárobku počas PN poškodenému vo výške 3080,39 eur.

14. Z oznámenia žalovaného 1/ zo dňa 28.03.2014, odboru likvidácie poisťných udalostí vyplýva, že žalovaný 1/ z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uhradil za poskytnutú zdravotnú starostlivosť sumu 7.328,82 eur v prospech Všeobecnej zdravotnej poisťovne.

15. Z oznámenia žalovaného 1/ zo dňa 28.03.2014, odboru likvidácie poisťných udalostí vyplýva, že žalovaný 1/ z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu vo výške 4.186,- eur.

16. Žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 14.10.2013 č.k. XT/XXX/XXXX-XXX uznaný vinným zo spáchania prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dva roky, ktorý mu bol podmienčne odložený na skúšobnú dobu dva roky a súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke po dobu dva roky.

17. Podľa odborného posudku o invalidite vyhotoveného Sociálnou poisťovňou dňa 06.12.2013 utrpel žalobca v prvom rade úraz ako účastník autonehody, pričom došlo k traumatickej amputácii v pravom ramennom zhybe (na dominantnej končatine). Následne bola zrealizovaná operácia. Po zákroku pretrvávalo komplikované hojenie rany. Žalobca bol v starostlivosti chirurga až do septembra 2013, nosí exartikulačnú protézu pravej hornej končatiny a pretrvávajú u neho fantómové bolesti pravej hornej končatiny. Sociálna poisťovňa určila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75%, pričom invalidita vznikla v dôsledku úrazu. Žalobcovi bola posudkom UPSVaR Senica zo dňa 30.04.2013 stanovená miera funkčnej poruchy 70%, teda je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím.

18. Z pracovnej zmluvy uzatvorenej dňa 20.04.2011 vyplýva, že žalovaný 3/ vykonával pre žalovaného 2/ právu v pracovnom pomere s nástupom do práce dňa 01. mája 2011. Pracovná zmluva bola uzatvorená na dobu určitú do 31.12.2011. Dodatkou bol pracovný pomer predĺžený do 31.12.2012. Pracovná pozícia žalovaného 3/ bola vodič cestných motorových vozidiel s miestom výkonu práce na území Slovenskej republiky.

19. Žalobca vypovedal, že po škodovej udalosti sa jeho život totálne zmenil, nemôže spať, nič ho nebaví, je nervózny. Ruka ho bolí 24 hodín. Prišiel o prácu, ktorá ho bavila. Nevie písať, nevie sa obslúžiť, musí požiadať, aby mu pomohli s obliekaním, nevie zapnúť zips, zaviazať šnúrky. Tak isto mu manželka musí pomáhať s hygienou. Staral sa o záhradu, tak isto pomáhal svokre v záhrade. Manželka zmenila v súvislosti s jeho opaterou pracovnú dobu. V minulosti chodieval na dovolenky, bol vo Švajčiarsku, v Rakúsku v Alpách, teraz sa utiahol, nikam nechodí, nebaví ho to. V minulosti tiež hrával futbal s partiou z práce, chodieval do sauny, tiež do divadla a to v rôznych mestách. Taktiež minulosti bicykloval a na bicykli chodieval aj do práce. Dnes je len doma a tieto aktivity nemôže realizovať. Bol živiteľom. V minulosti vedel veľa v domácnosti urobiť. Vstáva medzi 08.30 a 09.00 hod., potom leží a pozerá do stropu. Ak mu manželka nachystala jesť, tak sa naje a potom ide k počítaču, číta noviny, pozerá film, prípadne sa ide prejsť a poobede a podvečer počúva rozhlas. Pokiaľ ide o hygienu, už sa veľa vecí naučil, ale ľavú ruku si neumyje, to sa nedá. Naučil sa s časti oholiť. Na otázku PZ žalobcov, aby žalobca charakterizoval svoj spoločenský život pred poškodením zdravia a v súčasnosti, žalobca uvádzal, že pred tým by sa charakterizoval ako spoločenský, chodili na chaty s partiou z práce, chodil do divadla. Na otázku PZ žalobcov, či vie žalobca opísať, aké má následky dopravnej nehody reagovalo jeho okolie, príbuzní, priatelia, žalobca uvádzal, že ako sa hovorí, zide z očí, zide mysle. Mal veľa priateľov, stretávali sa, volali ho na stretnutia, ale pretože nikam nechodil, postupne tieto priateľstvá zanikli. Na otázku PZ žalobcov, ako sa zmenili vzťahy s manželkou a intímny žalobca uvádzal, že je pravda, že manželka ho po nehode veľmi podržala, avšak neskôr sa vzťahy upravili inak, a to v súvislosti s tým, že je niekedy nevrly, nervózny, už to nie je to čo to bývalo. Pokiaľ ide o intímny život, tento 4 roky absentuje. Žalobca ďalej uviedol, že keď má protézu dlhšie ako 6 - 8 hodín, má veľké bolesti a nemá na takéto činnosti náladu. Je závislý od tretích osôb, aby ho odviezli, priviezli, aby mu dali najesť. Pokiaľ ide o dcéru, táto sa zastaví cca 2x týždenne, syn cez víkend pracuje a niekedy pracuje víkendy aj manželka. Dcéra navštevuje vysokú školu v G.

20. Žalobkyňa pri svojej výpovedi uviedla, že pred dopravnou nehodou boli normálne bežnou rodinou, ktorá absolvovala dovolenky. Manžel sa staral športoval s nimi, hrával volejbal, pingpong. Manžel dokázal urobiť väčšinou veci domu sám, prakticky okrem elektroniky všetko. Postavil altánok, krb. Pred nehodou záhradníčil, veľmi ho to bavilo, o záhradu sa v celom rozsahu staral on. Dovolenky absolvovali väčšinou na horách, keďže ich vylihovanie pri mori nebavilo. V rámci rodiny organizovali domáce opekačky a každoročne zabíjačku a pozývali celú rodinu. Po dopravnej nehode po celý čas, čo manžela operovali bola pri ňom a potom aj následne počas hospitalizácie. Úrazom manžela sa všetko v ich rodine zmenilo, pred tým bol manžel živiteľom rodiny, po úraze mu museli pomáhať s bežnými vecami ako obliekanie, jedenie. Celý deň čaká kedy príde domov, aby im povedal, čo urobiť napr. v záhrade. Celá starostlivosť zostáva na žalobkyňu a na deťoch. Pripadá si už viac ako asistent a pomocník než manžela. Doprevádzala ho k lekárom 1x štvrtročne, tiež ku psychiatrovi. Po operácii chodili denne na preväzy, neskôr sa naučila ošetrovať mu rany, aby to nebolo tak náročné. Má strach, aby si nezranil aj druhú ruku, pretože potom musel celodenne o neho niekto starať a zostal by úplne odstavený od akýchkoľvek činností. Hovorieval, že musí zomrieť skôr, lebo by sa o neho nemal kto potom postarať a s týmto strachom žije od nehody. Snaží sa ho povzbudzovať a hovoriť mu, že je dôležitý v živote. Po nehode zomrel aj švagor, s ktorým dobre vychádzal a následne sa manžel viacej utiahol do seba, nechce chodiť do spoločnosti, neboli ani na svadbe netere, nedokáže po celý deň nosiť protézu, pretože ho ruka bolí. Ani s protézou nedokáže vykonávať bežné každodenné činnosti a je potrebné prísť pomôcť ako napríklad pri zapínaní gombíku. Pred nehodu bol manžel ten, ktorý bol spoločenskejší dvoch, dokázal sa baviť s ľuďmi. Po nehode sa utiahol, nechce chodiť do spoločnosti. Sú situácie napr. v reštaurácii keď si nevie pokrájať jedlo. Do spoločnosti manžel nosí protézu a pretože sa pri jej nosení rýchlo a masívne potí, je to nepríjemné, a aj to je dôvod pre ktorý sa vyhýba spoločnosti. Pozoruje, že sa rodina utiahla do seba, neodkážu si rozdávať pocity, hovoria o tom kto čo kedy spraví, vzdávajú sa medzi sebou, sú nervóznejší. Keďže všetok tlak a povinnosti zostali na žalobkyne, prejavilo sa to aj v jej zdravotnom stave, keď sa jej zvýšil očný tlak. Manžel je nervóznejší a stáva sa že zvýšil hlas aj na deti, ak nespravia niečo, tak ako jeho to podľa jeho predstáv. Musí ho napomenúť, že nemôže všetko vyžadovať tak ako to robil on a upozorniť na to, že oni to tak nevedia zrealizovať. Manžel bol vždy hlava rodiny, ktorý si dokázal všetko sám a teraz potrebuje pomoc a v tom vidím problém. Kedysi spolu hrávali ako rodina spoločenské hry. Kedysi v nedeľu chodievali buď na bicykel alebo na prechádzky a dnes zostáva doma, nechce nikam chodiť, ani na prechádzku, ľahne si doma pred televízor. Žalobkyňa zmenila svoj pracovný čas a pracujem od 06.00 do ako účtovníčka v súkromnej firme. Prvé tri mesiace som potrebovala zostať dlhšie v práci. Je to pre žalobkyňu veľký tlak vyhovieť jednak manželovi, aby dlho bol sám doma, ako aj urobiť svoju prácu v zamestnaní. Na otázku PZ žalobcov na žalobkyňu, ako táto prežíva psychické

dôsledky dopravnej nehody, táto uviedla, že nakoľko cestuje tým istým autobusovým spojom, ktorým cestoval manžel keď došlo k dopravnej nehode, stretáva sa aj so šoférom, ktorý nehodu zaviniel, denne si premieta čo sa vtedy stalo a tak isto veľa krát v práci, keď zazvoní telefón, ma paniku, čo zlé sa stalo. Žalobkyňa potvrdila, že nehoda mala vplyv aj na ich intímny život, ako vypovedal žalobca.

21. Svedkyňa N. O., nar. XX.XX.XXXX, vypovedala, že žalobcovia sú jej rodičia. Pred dopravnou nehodou bol otec zamestnaný ako technológ zvárania, svoju prácu mal veľmi rád. Bol to človek manuálne zdatný. Chodievali do divadla, otec mal kamarátov. Tiež chodievali na dovolenky, na vysokohorské túry, dnes je otec človek uzavretý, stráni sa ľudí, musia mu pomáhať so základnými bežnými úkonmi, ako je oblečenie jedlo, je v podstate odkázaný na rodinu. Otec sa stal po nehode nevrlý, nervózny. Keď si otec nasadí protézu, tak ho bolí, preto sa vyhýba tomu, aby sa zdržoval vonku. Neboli ani na svadbe sesternici.

22. Svedok P. O., nar. XX.XX.XXXX, vypovedal, že pred úrazom žalobca viedol pomerne čulý spoločenský život, chodieval s mamou na dovolenky, poznávacie zájazdy, prípadne ak boli v kultúrnom dome nejaké akcie, chodili s mamou aj tam. Po úraze svoj spoločenský život výrazne zmenil, pretože sa v spoločnosti necíti dobre, okrem toho ho bolí ruka a protézu nemôže nosiť hodiny, tá ho následne bolí. Pred úrazom bol otec veselý, spoločenský, priateľský. Potom sa jeho nálada a konanie zmenili, stal sa uzavretý a podráždený: Vyplýva to hlavne z toho, že pred úrazom bol sebestačným človekom, ktorý dokázal všetko spraviť. Otca práca bavila, bol technológ zvárania, mal na starosti v podstate celé Slovensko. Stýkaval sa často s kolegami na rôznych akciách, chodili hrať futbal, a do sauny. Dnes ho už kolegovia nevolajú. Celé ho to trápi a je z toho smutný. Otec by chcel pracovať, ale kvôli tomu, že prišiel o ruku a kvôli bezpečnosti pri práci, nemôže ďalej pracovať. Zo strany rodiny sú rodičia pozývaní na rodinné akcie. V podstate sa celá rodina snažia kontaktovať sa, aby ich prišli navštíviť, pretože otec sa cíti lepšie doma a nie mimo domova. Spoločenské akcie robia doma na záhrade.

23. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. XXC/XXX/XXXX súd zistil, že žalobca v prvom rade si v súvislosti s poškodením zdravia pri dopravnej nehode, uplatňuje v predmetnom konaní voči žalovanému v prvom rade, okrem skôr vyplateného odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia (viď. bod 9 odôvodnenia rozsudku) ďalšiu sumu vo výške 20.930,- eur, ktorá predstavuje náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia spočívajúce vo vážnych duševných poruchách vzniknutých pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (položka č.255 sadzieb bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia príloha č. 1 z.č. 437/2004 Z.z.) a sumu vo výške 20.897,80 eur ako zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50%, keď žalobca v prvom rade zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 z.č. 437/2004 Z.z. vo výške 20%, ktoré mu priznala a vyplatila poisťovňa nepovažoval za dostatočné . Svoj nárok v uvedenom súdnom konaní odôvodnil žalobca v prvom rade tým, že v príčinnej súvislosti s úrazom je odkázaný v bežných veciach (obliekanie, osobná hygiena, starostlivosť o rodičov) na pomoc manželky a okolia, ako žiteľ rodiny stratil svoj pracovný potenciál, učí sa znovu písať, skončil so záľubami (šport, záhradkárčenie), trpí fantómovými bolesťami, je senzitívny, trpí psychickými problémami, je obmedzený v sexuálnom živote.

24. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

25. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

26. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

27. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

28. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

29. Podľa § 427 ods.2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

30. Podľa § 420 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

31. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

32. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

33. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov.

34. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

35. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že pôvodný žalobca 1/ dňa XX.XX.XXXX v čase okolo XX:XX hod na úseku cesty A. - P. bol účastníkom dopravnej nehody, pričom dopravnú nehodu spôsobil vodič, ktorý viedol autobus zn. C. s ev.č. TT-XXX DM, a ktorý v dôsledku neprimeranej rýchlosti na zasneženom povrchu vozovky dostal šmyk, zišiel mimo cesty, kde pravým bokom narazil do svahu, následkom čoho žalobcu ako cestujúci v autobuse utrpel ťažké zranenia. Tieto skutočnosti vyplývajú z rozsudku Okresného súdu Senica č.k. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 14.10.2013, ktorým bol vodič autobusu uznaný vinným a odsúdený. Podľa lekárskej správy zo dňa XX.XX.XXXX bola ošetrovateľom M.. B. C. zapísaná diagnózu A - Úrazová amputácia medzi plecom a lakťom u pôvodného žalobcu.

36. Medzi stranami nie je sporné, že podľa odborného posudku Sociálnej poisťovne o invalidite zo dňa 06.12.2013 sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách určila na hodnotu 75 % s dátumom vzniku invalidity od 03.12. Podľa rozhodnutia ÚPSVa R A. zo dňa 14.05.2013, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny A. vyhovel rozhodnutím č. A žalobcovi v jeho žiadosti o vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom. Žalovaný 3/ bol rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 14.10.2013 č.k. XT/XXX/XXXX-XXX uznaný vinným zo spáchania prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dva roky, ktorý mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu dva roky a súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke po dobu dva roky.

37. Súd mal na základe vyššie uvedeného preukázanú vážnu ujmu na zdraví pôvodného žalobcu 1/ s trvalými následkami.

38. Ako už súd uviedol vyššie, predmetom konania zostal nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do jej osobnostných práv v dôsledku ťažkej ujmy na zdraví manžela spôsobenej dopravnou nehodou, za ktorú zodpovedal žalovaný 3/. V konaní nebolo sporné, že prevádzateľom dopravného prostriedku bol len žalovaný 2/ ako zamestnávateľ žalovaného 3/ - vodiča dopravného prostriedku. Žalovaný 2/ bol zároveň povinne zmluvne poistený u žalovaného 1/. Súd poukazuje na to, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku ani z právnej úpravy obsiahnutej v zákone

č. 381/2001 Z. z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 695/2017 z 5. decembra 2018). Pasívne legitimovaným v spore sú žalovaný 1/ a žalovaný 2/. Žalovaný 3/ vykonával činnosť vodiča v zmysle pracovnej zmluvy v pracovnom pomere k žalovanému 2/. Za konanie žalovaného 3/ bol zodpovedný zamestnávateľ, t. j. žalovaný 2/, pričom súd nezistil, že by žalovaný 3/ konal v excese s ohľadom na náplň jeho práce podľa pracovnej zmluvy. Za taký exces sa nepovažuje porušenie dopravných predpisov. S ohľadom na to, súd dospel k záveru, že za prípadnú škodu, ako aj nemajetkovú ujmu založenú na objektívnom princípe môže zodpovedať len žalovaný 2/ ako zamestnávateľ a nie aj žalovaný 3/ ako vodič dopravného prostriedku vykonávajúci úlohy v pracovnom pomere k žalovanému 2/. Súd preto žalobu voči žalovanému 3/ zamietol.

39. Vo vzťahu k žalobkyni 2/ odvolací súd vytýkal súdu prvej inštancie, že tento sa nezaoberal dôsledne tvrdeniami žalobkyne 2/ o ujme, ktorá jej mala vzniknúť zmenou vzťahov v rodine a za predčasný považoval aj záver súdu prvej inštancie, že pre sanáciu nemajetkovej ujmy vzniknutej neoprávneným zásahom žalobkyne 2/ bola postačujúca forma morálneho zadost'učinenia. Odvolací súd sa nestotožnil ani so záverom súdu prvej inštancie, že pomoc poskytovaná žalobkyňou 2/ pri bežných životných úkonoch žalobcu 1/, spojených s jeho obliekaním, prípravou jedla ako aj pri osobnej hygiene, je len reálnym naplnením zákonnej povinnosti manželov vzájomne si pomáhať, vyplývajúcej z § 18 Zákona o rodine a posúdil ako dôvodnú námietku žalobcov, uvedenú v ich odvolaní, že v dôsledku závažného poškodenia žalobcu 1/ je znemožnené plnenie povinnosti pomáhať si vzájomne medzi žalobcami ako manželmi a žalobkyňa nebude môcť v prípade potreby očakávať poskytnutie pomoci od svojho manžela a že nemožnosťou žalobcu 1/ vykonávať manuálne práce, došlo k zásahu do rodinného života oboch žalobcov, keď týmto zásahom proti ich vôli došlo k zmene zaužívanej del'by práce medzi manželmi a spôsobu usporiadania ich rodinného života.

40. Súd za daného stavu skúmal, či predmetná dopravná nehoda, pri ktorej žalobca 1/ utrpel poškodenie zdravia, znamenal aj zásah do súkromného a rodinného života žalobkyne 2/ a teda aj zásah do jej osobnostnej sféry, ktorá požíva ochranu v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to aj v intenciách záverov odvolacieho súdu.

41. Tu súd vo vzťahu k žalobkyni z vykonaného dokazovania výsluchom žalobcov a svedkov zistil, že po úraze žalobcu v prvom rade a výpadku jeho príjmu z pracovnej činnosti, zabezpečuje hlavný príjem v rodine žalobkyňa. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania žalobkyňa spolu s deťmi pomáhali žalobcovi v prvom rade po úraze pri bežných činnostiach denného života spojených so stravovaním, obliekaním, osobnou hygienou, sprevádzaním k lekárovi. Žalobkyňa spolu s deťmi vykonávali niektoré manuálne práce okolo domu a v záhrade, ktoré dovtedy zabezpečoval žalobca. Žalobkyňa podporovala žalobcu (manžela) najmä po psychickej stránke. Podľa vyjadrenia žalobkyne si táto viac pripadá ako asistent a pomocník ako manželka. Rodina sa podľa tvrdenia žalobkyne utiahla do seba, nechodia už spoločne na prechádzky alebo na bicykel, nehrávajú spoločenské hry, pretože žalobcu tieto aktivity nebavia. Žalobkyňa uviedla, že aj keď je zamestnaná a v zamestnaní si musí plniť svoje povinnosti, snaží sa vyhovieť manželovi, aby nebol celý deň sám doma a čo najskôr sa vrátiť z práce domov. Svoju prácu v zamestnaní si však musí v plnej miere zastať. Spolu s manželom už nechodia na prechádzky alebo na bicykel, manžela už tieto činnosti netešia.

42. Súd ďalej na posúdenie nároku žalobkyne skúmal, aký bol vzťah žalobcov. V tomto smere súd zistil, že manželia pred nehodou trávili spolu spoločný čas, v rámci rodiny organizovali spoločenské posedenia, chodili na dovolenky, predovšetkým na hory, športovali, chodievali buď na bicykel alebo na prechádzky, stretávali sa s kamarátmi, chodili do divadla, zdieľali spolu pocity, viedli intímny život. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by manželmi pred nehodou existovali nezhody. Manželia viedli bežný a usporiadaný život a ich vzťah bol intenzívny, o čom svedčí aj skutočnosť, že po dopravnej nehode žalobkyňa svojho manžela podporovala, doprevádzala ho k lekárom, povzbudzovala, hovorila mu, že je dôležitý v živote. Bezprostredne po dopravnej nehode po celý čas, čo manžela operovali bola pri ňom a potom aj následne počas hospitalizácie. Okrem toho žalobkyňa v podanej žalobe poukazovala na úzku citovú rodinnú väzbu, ktorú mala so žalobcom.

43. Z vykonaného dokazovania, výsluchov žalobcov ako aj svedkov ďalej vyplývalo, že pôvodný žalobca 1/ psychicky dopravnú nehodu znášal zle. Pred nehodou mal žalobca 1/ prácu, ktorá ho bavila, ktorú mal rád - technológ zvárania v súvislosti s ktorou cestoval po Slovensku, žalobca bol spoločenský, trávil

čas s manželkou, spoločne športovali, chodil do sauny, s kamarátmi, na bicykel, chodil na dovolenky, predovšetkým na hory, venoval sa úprave záhrady, pomáhal svojim rodičom, bol živiteľom rodiny. Všetky tieto činnosti žalobcu tvorili jeho súkromný život a rodinný život, ktorý si žalobca /1 spolu so žalobkyňou 2/ takto usporiadal. Pre žalobcov bol práve takýto život plnohodnotným.

44. Strata väčšiny činností, ktoré vytvárali súkromný a rodinný život žalobcu pred nehodou sa po nehode u žalobcu prejavili v tom, že sa utiahol, nikam do spoločnosti nechodí, nebaví ho to, nemá ďalší životný cieľ, záľuby, prácu, ktorá by ho naplňala a ktorú by mohol ďalej vykonávať. Ako vyplývalo z výsluchu svedkov, v dôsledku toho sa žalobca zmenil, stal sa uzavretý a podráždený, nevrlý, nervózny, celé ho to trápilo a pociťoval smútok, nemal záujem sa dlhšie zdržiavať v spoločnosti, chodiť po návštevách. Trápil sa tým, že už nie je sebestačný a že stratil kamarátov a vzťahy s kolegami, ktorí ho už nenavštevujú tak ako doteraz a s ktorými netrávi dostatok času, hoci pred nehodou bolo práve spoločenské správanie povahovou črtou žalobcu. Mal obavy zo straty zostávajúcej hornej končatiny, najlepšie sa cítil doma.

45. U žalobkyne dopravná nehoda znamenala zmenu doteraz zaužívaného spôsobu života tak, ako si ho so žalobcom usporiadali. Je osobnostným právom každej fyzickej osoby prežiť život v čo najlepšej kvalite, bez akéhokoľvek vynúteného obmedzenia a podľa svojich predstáv, tak ako si ho usporiada. Žalobcovia a svedkovia zhodne vypovedali, že po dopravnej nehode sa všetko zmenilo. Pred dopravnou nehodou bol žalobca živiteľom rodiny, žalobca nepracoval, väčšinu času trávil doma alebo na záhrade, nechodieval do spoločnosti, nakoľko nemohol dlhšie nosiť protézu. Celá starostlivosť o domácnosť, obživu, prípravu jedla, pomoc manželovi zostala na žalobkyne a deťoch. Žalobkyňa musela žalobcovi pomáhať s bežnými vecami ako obliekanie, jedenie, hygiena. Vypovedala, že si pripadá už viac ako asistent a pomocník, než ako manželka. Uviedla, že po dopravnej nehode sa rodina citovo vzdialila, nie sú schopný prejavovať si city ako dovtedy. Žalobkyňa zle znášala ošetrovanie rán manžela a dennodenné pripomínanie jeho/ich stavu pri pohľade na neho. Prežívala pocity smútku, trápenia a zahanbenia. Žalobca sám vypovedal, že po dopravnej nehode je všetko inak, uvádzal, že niekedy je nevrlý, nervózny, je potrebné sa o neho starať. V dôsledku skutočnosti, že žalobca následky dopravnej nehody ťažko znášal, nezniesol dlhšie nosenie protézy, boli po dopravnej nehode obmedzené ich spoločenské a rodinné aktivity, športovanie, bicyklovanie, turistika, nezúčastnili sa ani svadby príbuznej. Žalobkyňa takisto dôvodila prežívaním smútku, strachu, obáv z budúcnosti, straty životnej perspektívy.

46. V dôsledku týchto skutočností podľa názoru súdu došlo k zásahu do súkromného a rodinného života nielen žalobcu 1/, ale aj žalobkyne 2/. Súd poukazuje na to, že právo na rodinný život zahŕňa aj právo udržiavať a rozvíjať vzťahy v rodine. Zmenami, ktoré nastali v správaní žalobcu v dôsledku dopravnej nehody utrpeli aj tieto vzťahy v rodine, a to vzťahy medzi žalobcami navzájom s vyššie uvedenými prejavmi, vzájomným odcudzovaním, nervozitou členov rodiny a pod. Po nehode so žalobkyňou 2/ iba obmedzene chodili do spoločnosti a obmedzené boli aj ich spoločné dovolenky na horách, spoločné rodinné domáce a spoločenské aktivity o ktoré už žalobca 1/ neprejavoval záujem. Utrpel aj ich sexuálny život, ktorý od nehody stagnoval, takisto aj rodinný a spoločenský život. Zmenili sa role v rodine a v manželskom spoluzití, keď zodpovednosť za starostlivosť o domácnosť a manžela, jeho ošetrovanie, pomoc v bežných činnostiach bolo v prevažnej časti práve na žalobkyne, ktorá sama uvádzala, že sa cíti byť viac ako asistentka, než ako manželka, pričom ako už naznačil odvolací súd, starostlivosť žalobkyne o manžela nebolo možné posudzovať len ako jej povinnosti vyplývajúce zo Zákona o rodine, ale uvedené je potrebné posúdiť v širšom kontexte, a teda, že došlo k zásahom do zaužívaného spôsobu života, ktorý nezodpovedal predstávam žalobcov, a to vo viacerých sfér. Okrem toho pribudli pocity sklúčenosti a obáv o budúcnosť z ďalšieho rodinného spoluzitia, o to, či a kto bude mať sa o ňu postarať, keď to bude ona potrebovať. Takýto zásah do súkromného a rodinného života žalobkyne podľa názoru súdu nie je možné kompenzovať inými prostriedkami, než v podobe peňažnej náhrady, keďže toto by nebolo dostatočné, keď intenzita a okolnosti takéhoto zásahu odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia, keď by sa iná nemateriálna forma satisfakcie javila ako nedostatočná.

47. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliada podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka na dve skutočnosti: i. závažnosť vzniknutej ujmy, a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo; tieto okolnosti „môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila“ (R 29/2001). Súdna prax však doplnila tieto skutočnosti o ďalšie (demonštratívne uvedené) kritériá, ktoré je v týchto typoch sporov potrebné zohľadniť na strane poškodených blízkych osôb a pôvodcu zásahu. Súd by však mal brať do úvahy len také kritériá, ktoré priamo súvisia s ujmom sekundárne zasiahnutých osôb a tým tiež so samotným negatívnym prežívaním vo vnútornej

sfére, keďže bolestné a emocionálne prežívanie je vonkajším prejavom utrpenia ujmou na osobnostnom práve a je v zásade jediným navonok poznateľným indikátorom hĺbky a intenzity kompenzovanej ujmy. Zohľadniteľné by preto mali byť len také črty a okolnosti spôsobenia nemajetkovej ujmy, ktoré tieto pocity a prežívanie priamo ovplyvňujú, či už tým, že bolestivé prežívanie zmierňujú alebo naopak, ešte viac prehľbujú. Nakoľko zásah do osobnostných práv sa prejavuje najmä vo vnútornej duševnej sfére zasiahnutej osoby, čím toto vnútorné prežívanie nie je objektívne zachytiteľné a tým aj merateľné, je potrebné stanoviť objektivizujúce kritéria umožňujúce adaptovať spôsob ohodnotenia imateriálnej ujmy tak, aby bola zabezpečená predvídateľnosť vo vzťahu k výške satisfakcie pre toho ktorého poškodeného v konkrétnom prípade. Je preto dôvodné prihliadať aj na prisúdené sumy náhrad inými súdmi v obdobných prípadoch a svoje rozhodnutie práve na základe takýchto objektivizujúcich kritérií prispôbiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnym okolnostiam daného prípadu.

48. Súd individualizujúci výšku priznanej nemajetkovej ujmy, okrem súdnej praxe vychádzal z objektivizujúcich kritérií, medzi ktoré okrem závažnosti ujmy a okolnosti prejednávanej veci zaradil predovšetkým intenzitu a kvalitu vzťahu žalobkyne a pôvodného žalobcu 1/ pred dopravnou nehodou a po dopravnej nehode, obmedzenie bežných aktivít v pracovnom i mimopracovnom živote žalobkyne, jej ekonomickú závislosť od žalobcu.

49. Tu súd zistil, že i keď ujma na zdraví žalobcu bola ťažká, nedošlo k jeho úmrtiu a k nenávratnej strate blízkej osoby, keď život žalobcu pokračoval ďalej. Nedošlo preto ani k náhlemu pretrhnutiu väzieb medzi žalobcami. Dopad na súkromný a rodinný život žalobkyne bol síce značný, no tento bol postupný a na tento mal vplyv aj postoj žalobcu a jeho znášanie následkov dopravnej nehody a vyrovnávanie sa s novým stavom v rodine a novými úlohami, ktoré musia členovia rodiny znášať. V tomto smere nedošlo k úplnému zániku doterajšieho súkromného a rodinného života žalobkyne a žalobcu a ich manželského spolužitia, keď aj po dopravnej nehode spolu trávili čas, boli na dovolenke, hoci to už nebolo v takej intenzite manželského vzťahu ako dovtedy. Žalobkyňa vyjadrila svoje pocity smútku, sklúčenosti, obáv z budúcnosti. Vypovedala o zmene fungovania jej rodiny, že sa cíti byť viac asistentkou, než manželkou, že dopravná nehoda u nej zanechala negatívne pocity, keď cestuje, denne si premieťa čo sa vtedy stalo a tak isto veľakrát v práci, keď zazvoní telefón ju chytí panika, čo zlé sa stalo a pod. Zle znáša ošetrovanie a pripomínanie stavu manžela. Jej nová úloha v rodine na nej zanecháva tlak, keď je najmä na nej starostlivosť o manžela, zabezpečenie príjmu domácnosti. Práve tieto prejavy sú poznateľným indikátorom hĺbky intenzity ujmy do osobnostných práv žalobkyne. V pracovnom živote sa takisto žalobkyňa musela prispôbiť, najmä ohľadne pracovnej doby a pod. V mimopracovnom živote značnú ujmu utrpel intímny život žalobkyne a žalobcu, ktorý ako vypovedali absentuje, ako aj ich spoločenský život, keď najmä žalobca odmietal dlhší čas trávený v spoločnosti, keď nie dobre znášal nosenie protézy. Hoci fyzicky bol žalobca schopný vykonávať aj iné aktivity, napr. návštevu divadla, prechádzky, návštevu spoločenských a kultúrnych akcií, účasť na rodinných oslavách, tieto on vo väčšej miere odmietal, čím utrpel aj spoločný súkromný a rodinný život žalobkyne a žalobcu.

50. S ohľadom na skutočnosť, že súkromný a rodinný život medzi žalobcom a žalovanou existoval aj naďalej, aj keď v zmenených parametroch ako súd uviedol vyššie, podľa názoru súdu, neodôvodňuje priznanie takej nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako požaduje žalobkyňa, t. j. vo výške 15.000,- eur. Súd poukazuje na to, že takáto suma je priznávaná pozostalým partnerom/ manželom súdmi prevažne v prípadoch, keď dôjde k smrti blízkej osoby a k náhlej strate a pretrhnutiu väzieb medzi príbuznými, k čomu v predmetnej veci nedošlo napr.:

- rozsudok Okresného súdu Trnava, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 27. 11. 2016, sp. zn. XXCo/XXX/XXXX (Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 27. 2. 2018, sp. zn. 6 R. 206/2017, dovolanie odmietol): priznaná náhrada pozostalému manželovi 10.000 eur a pozostalým deťom po 7.500 eur,

- rozsudok Okresného súdu Trnava, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 7. 8. 2017, sp. zn. XXCo/XXX/XXXX (Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 30. 9. 2019, sp. zn. 2 R. 234/2018, dovolanie odmietol): priznaná náhrada pozostalému manželovi 10.000 eur,

- rozsudok Okresného súdu Topoľčany, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26. 4. 2017, sp. zn. 25Co/301/2016: priznané pozostalému manželovi 16.000 eur a deťom po 8.000 eur.

- rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 10. 5. 2024, sp. zn. B1-8C/107/2014: pri dopravnej nehode priznané pozostalému manželovi 14.000 eur a pozostalému dieťaťu plnoletému a nežijúcemu s rodičmi 11.000 eur,

- rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 27.01.2025, sp. zn. B2-50C/2/2017 pri dopravnej nehode priznané pozostalému manželovi 13.000 eur a pozostalým deťom 8.000 eur,

51. Z uvedených rozhodnutí je preto súdnou praxou priznávaná suma pozostalému manželovi vo výške od 10.000,- eur do 20.000,- eur. Náhrady nemajetkovej ujmy nie sú priznávajúce v striktných daniach rámcov. Z ďalej uvedeného článku vyplýva nasledovné: „z publikovaných a spracovaných rozhodnutí plynie, že pozostalým manželom priznané náhrady sa pohybujú vo výškach od 4 až do 100 tisíc eur (náhrada vo výške 100.000 eur bola priznaná výnimočne) a pozostalým maloletým deťom sa priznané náhrady pohybujú od 5 až do 100 tisíc eur“ [Šorl, R.: Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného. Stav a východiská. 1. časť. Bulletin Slovenskej advokácie 9/2017, s. 14].

52. Vzhľadom na vyššie uvedené kritéria, zohľadňujúc preukázanú závažnosť ujmy v podobe zásahu do súkromného a rodinného života žalobkyne ako sekundárnej obeť v dôsledku ťažkej ujmy jej manžela, pôvodne žalobcu 1/, skutočnosť, ale že nedošlo k náhlemu pretrhnutiu rodinných väzieb, ktoré by nebolo možné i naďalej v určitej miere rozvíjať, či i naďalej prežívať spoločné chvíle, aj keď nie tak ako doposiaľ, súd dospel k záveru, že by nebolo primerané žalobkyňi priznať takú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ako vo vyššie uvedených prípadoch odškodňovania pozostalých obetí. V konaní nebolo preukázané, že smrť žalobcu v priebehu konania bola zapríčinená následkami dopravnej nehody. Zároveň súd prihliadol na to, že nedošlo k úplnému zániku rodinného a spoločenského života žalobcov, títo sa aj naďalej zúčastňovali dovoleník, trávili spolu čas, takisto aj v kruhu širšej rodiny. V tomto smere významným bol aj postupný rozvoj žalobcovej post traumatickej choroby a jeho negatívny postoj a prežívanie následkov dopravnej nehody, za ktoré nemôžu v plnej miere niesť zodpovednosť žalovaní. Súkromný a rodinný život žalobkyne preto nepochybne bol zasiahnutý, no zmeny v súkromnom a rodinnom živote žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody neboli také náhle a okamžité ako v prípade, keď by došlo k úmrtiu poškodeného v dôsledku takejto udalosti. Na druhej strane ale súd poukazuje na to, že preukázateľne došlo k vynútenej zmene úloh v doposiaľ zaužívanom usporiadaní rodiny žalobkyne a žalobcu, ktoré už nezodpovedalo ich predstavám o fungovaní rodiny, keď žalobkyňa bola zrazu primárne tá, ktorá musí finančne rodinu zabezpečiť ako aj zabezpečiť chod domácnosti. Zároveň došlo aj k zmenách vo vzťahov v rodine, a to postupne, keď už nebolo možné spoločnými chvíľami zveľaďovať vzťahy v rodine ako doposiaľ, s prihliadnutím na to, ako tieto zmeny znášala práve žalobkyňa, najmä jej pocit smútku a sklúčenosti, obáv z budúcnosti, z toho, že mohla očakávať, že sa o ňu manžel postará, keď to bude potrebovať, k ochadzovaniu vzťahov v rodine, ktorá sa zamerala prevažne na pomoc žalobcovi, bez prežívania dovtedajších šťastných spoločných chvíľ aj v kruhu širšej rodiny, dospel súd k záveru že je primeraná náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyne v sume 3000,- eur. Súd preto žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi túto sumu, Zároveň tu súd uvádza, že žalovaní 1/, 2/ zodpovedali každý z iného titulu, ako prevádzkovateľ vozidla a ako poisťovateľ, a preto nebolo možné žalovaných zaviazat spoločne a nerozdielne. Súd ale rozhodol, že plnením jedného z nich zaniká aj povinnosť druhého žalovaného na plnenie v tomto rozsahu tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku. Vo zvyšku uplatneného nároku žalobkyne, súd žalobu zamietol (výrok III.).

53. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

54. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

55. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

56. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 257 CSP. Pokiaľ ide o žalovaného 3/, súd poukazuje na to, že tento si nárok na náhradu trov konania neuplatnil a z obsahu spisu nevyplýva, že by mu trov konania vznikli. Okrem toho tu súd s ohľadom na okolnosti veci, a to že žalovaný 3/ porušením dopravných predpisov zapríčinil dopravnú nehodu, vzhliadol aj dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nie je možné žalovanému 3/ priznať nárok na náhradu trov konania. Vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ bola žalobkyňa úspešná v základe uplatneného nároku, keď posúdenie samotnej výšky nároku závisela od úvahy súdu. Uplatnený nárok žalobkyne napokon nebol vo vzťahu k nároku, ktorý jej súd priznal v takom nepomere, že by súd nemohol vychádzať zo zásady úspechu. Súd preto žalobkyňi priznal proti žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov

konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Mestský súd Bratislava IV v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.